

Άγιος Μεγαλομάρτυς Παντελεήμων

*Τῆ ΚΖ' τοῦ αὐτοῦ μηνός, μνήμη τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος
καὶ Ἰαματικοῦ Παντελεήμονος.*

Γαλακτόμικτον Μάρτυς αἷμα σῆς κάρας,

Δι' ἣν ὕδατόμικτον ὁ Χριστός χέει.

Φάσγανον ἑβδομάτη λάχεν εἰκάδι Παντελεήμων.

Ο Παντολέων, ἔτσι λεγόταν ὁ Ἅγιος μέχρι τὴν ὥρα τοῦ μαρτυρίου του, γεννήθηκε στὴν Νικομήδεια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἐζῆσε στα τέλη τοῦ τρίτου καὶ στις ἀρχές τοῦ τέταρτου αἰῶνα μετὰ Χριστόν (304), ὅταν αυτοκράτορας στὴ Ρώμη ἦταν ὁ Μαξιμιανός, φοβερὸς καὶ ἀνελέητος διώκτης τῶν χριστιανῶν. Ὁ πατέρας του, Εὐστόργιος, Ἕλληνας στὴν καταγωγὴ, ἦταν εἰδωλολάτρης, ἐνῶ ἡ μητέρα του, Εὐβούλη, ἦταν εὐσεβέστατη χριστιανή, «*ἐκ προγόνων τὸν Χριστὸν σεβομένη*». Γι' αὐτὸ καὶ ἡ πρώτη ανατροφή που πήρε ὁ Ἅγιος ἀπὸ τὴ μητέρα του, κρυφὰ ἀπὸ τὸν εἰδωλολάτρη πατέρα του, ἦταν σύμφωνη με τὴ χριστιανικὴ πίστη καὶ τὸ Εὐαγγέλιο.

Μετὰ τὴ κοίμηση τῆς μητέρας του καὶ ὅταν ὁ Ἅγιος τέλειωσε τὰ βασικὰ γράμματα, ὁ πατέρας του τὸν πήγε στὸν Εὐφρόσυνο, διάσημο γιατρὸ τῶν ἀνακτόρων, γιὰ νὰ μάθει τὴν ἰατρικὴ ἐπιστῆμη. Ἡ φυσικὴ ωραιότητα τοῦ ἁγίου, ἡ μεγάλη εὐφυΐα του καὶ ἡ καταπληκτικὴ, γιὰ τὴν ἡλικία του, πρόοδος στὴ νέα ἐπιστῆμη τὸν ἔκαμαν μέσα σὲ λίγο καιρὸ τὴν πιο λαμπρὴ προσωπικότητα μέσα στὴν πρωτεύουσα Νικομήδεια. Ὁ ἴδιος ὁ αυτοκράτορας, μαθαίνοντας γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν ἐξυπνάδα του, τὸν προόριζε, γιὰ νὰ γίνεῖ ὁ γιατρός τῶν ἀνακτόρων. Φαίνεται, ὁμῶς, πῶς τὸν Ἅγιο δὲν τὸν συγκινούσαν τὰ παλάτια τοῦ ἀνθρώπου-βασιλέως, ἀλλὰ τὰ πολυτελέστερα καὶ ἀφθάρτα ἀνάκτορα τοῦ Παμβασιλέως, δηλαδὴ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὅπου κατοικεῖ ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Ἐτσι, φέρνει ὁ Θεός στὸν δρόμο του τὸν Ερμόλαο, ἱερέα στὴ Νικομήδεια, γιὰ νὰ ὀδηγήσει τὸν Παντολέοντα στα βαθύτερα μυστήρια τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς «*κατὰ Χριστὸν ἰατρικῆς*». Δια μέσου δε αὐτῆς τῆς «*κατὰ Χριστὸν ἰατρικῆς*», επικαλούμενος μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀνέστησε ὁ Ἅγιος ἓνα παιδί που εἶχε πεθάνει ἀπὸ δάγκωμα φαρμακερῆς οχιάς. Βλέποντας ὁ Ερμόλαος τὸν Παντολέοντα ὡς ἓνα νέο «*σκεῦος ἐκλογῆς*» τοῦ Κυρίου, τὸν βάφτισε καὶ τὸν μετέλαβε τὰ Ἄχραντα Μυστήρια.

Ὁ Παντολέων ἐγίνε ἀνάργυρος ἰατρός. Ἀσθενεῖς που ταλαιπωροῦνταν ἀπὸ διάφορες ἀρρώστειες καὶ πάθη προσέτρεχαν κοντὰ του καὶ ὁ Ἅγιος τοὺς θεράπευε. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς καὶ ἓνας τυφλὸς που εἶχε ξοδέψει ὅλη τὴν περυσία του, γιὰ νὰ βρεῖ τὸ φῶς του. Μα φῶς δὲν εἶδε, μέχρι που ὁ Ἅγιος ἀπλωσε τὸ χέρι του, ἔκανε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ στα σφαιλισμένα μάτια του καὶ αὐτὰ ἀνοῖξαν· κι ἀπὸ εἰδωλολάτρη που ἦταν, ἀνοῖξαν καὶ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς του καὶ ἐγίνε χριστιανός. Μαζί μ' αὐτὸν καὶ πολλοὶ ἐθνικοὶ καὶ ὁ ἴδιος ὁ Εὐστόργιος ὁ πατέρας του, κατακομμάτιασε ὅλα τὰ εἰδῶλα τῆς παλιάς του θρησκείας καὶ βαφτίστηκε χριστιανός.

Τὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου δὲν μπορούσε νὰ μείνει πια κρυφὸ. Οἱ εἰδωλολάτρες γιατροί, που ἔχαναν τὴ δουλειά τους καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰ πολλὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου, τὸν συκοφάντησαν στὸν αυτοκράτορα ὅτι ἐβρίζε τοὺς θεοὺς. Τὸν φώναξαν στα ἀνάκτορα. Ὁ Ἅγιος ὁμολόγησε ὅτι ἦταν χριστιανός καὶ πῶς τὰ θαύματα ἐπιτελοῦνταν με τὴ χάρη τοῦ Χριστοῦ. Ὁ

ιαθείς τυφλός, όταν ερωτήθηκε ποιος τον γιάτρευε και πώς, επιβεβαίωσε πως ο Παντολέων, στο όνομα του Χριστού και με το σημείο του Σταυρού, του χάρισε το φως του. Ο αυτοκράτορας διάταξε τον αποκεφαλισμό του τυφλού τον οποίο τιμά ως μάρτυρα η Εκκλησία μας.

Ο αυτοκράτορας προσπάθησε καταρχήν με κολακείες και υποσχέσεις και στη συνέχεια με φοβερισμούς και απειλές, να πείσει τον Παντολέοντα, να αρνηθεί τον Χριστό και να θυσιάσει στα είδωλα. Ο Άγιος, όμως, έμεινε πιστός και ακλόνητος. Οι στρατιώτες του αυτοκράτορα, άρχισαν να του ξέουν τη σάρκα με μαχαίρια και να καίνε τις πληγές με λαμπάδες. Ο Χριστός, όμως, ήλθε σε βοήθεια του Αγίου και του θεράπευσε τις πληγές. Στη συνέχεια έβαλαν τον Παντολέοντα μέσα σε ένα καζάνι που έβραζε. Με τη βοήθεια, όμως, και πάλι του Θεού ο Άγιος έμεινε σώος και αβλαβής και η φωτιά θαυματουργικά έσβησε. Ακολούθως, βύθισαν τον Άγιο στα βάθη της θάλασσας, αφού έδεσαν στον λαιμό του μια τεράστια πέτρα. Ο Χριστός, όμως, έκανε την πέτρα ελαφριά σαν πούπουλο και έδωσε στον Παντολέοντα τη δύναμη να περπατά πάνω στα νερά. Έτσι, σώος και αβλαβής, βγήκε στη στεριά. Κι αντί μ' αυτά τα θαύματα να μαλακώσει η καρδιά των δημίων του και να μετανοήσουν, αυτοί μετέφεραν τον Άγιο στο θέατρο και απελευθέρωσαν πεινασμένα άγρια θηρία, για να τον κατασπαράξουν. Μα εκείνα, χαϊδεύαν με την ουρά τους τον Άγιο και του έγλειφαν τα χέρια, ενώ αυτός τα ευλογούσε.

Έκπληκτος, αλλά και εξαγριωμένος ο ηγέμονας, διέταξε τον αποκεφαλισμό του Αγίου. Θαυματουργικώς το ξίφος λύγισε και αντί αίμα έρρεε γάλα. Το ξηρό δένδρο της ελιάς, στο οποίο ήταν δεμένος ο Άγιος, αμέσως βλάστησε και έβγαλε καρπό. Λίγο πριν από τον μαρτυρικό διά αποκεφαλισμού θάνατο του Αγίου, ακούσθηκε φωνή απ' τον ουρανό. Ήταν η φωνή του Θεού που του έδωσε το όνομα Παντελεήμων, που σημαίνει τον Άγιο που όλους τους βοηθά και τους ελεεί· ακόμη και τους εχθρούς του. Το Τίμιο Σώμα του Αγίου τάφηκε με τιμές από τους Χριστιανούς. Η εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του την 27^η Ιουλίου.

Τεμάχιο του ιερού λειψάνου του Αγίου Παντελεήμονος αποτελεί ιδιαίτερη ευλογία για την ενορία μας. Η παρουσία του Αγίου μας είναι ζωντανή ανάμεσά μας, προστατεύει, πρεσβεύει, παρηγορεί και εμπνέει τη ζωή μας. Ας επικαλούμαστε τη βοήθεια και τις μεσιτείες του προς τον Κύριό μας, αλλά και ας μιμηθούμε την ακλόνητη πίστη και την απέραντη αγάπη του προς τον Θεό, γιατί, όπως αναφέρει και ο Ιερός Χρυσόστομος «*τιμή γάρ μάρτυρος, μίμησις μάρτυρος*».

Απολυτικά

Άθλοφόρε Άγιε, καὶ ἰαματικὲ Παντελεῆμον, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ἵνα πταισμάτων ἄφεσιν, παράσχη ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Ὡς θεῖος ἰατρὸς ἄθλοφόρε τρισμάκαρ, θεράπευσον ψυχῶν καὶ σωμάτων τὰ ἄλγη, τῶν πόθῳ
τιμώντων σου, τὸ πανίερρον λείψανον, ὃ πεπλούτηκε, ἐν Μενεοῦ ὁ ναὸς σου, καὶ ἰκέτευε,
Παντελεῆμον Δεσπότην, ἡμῖν δοῦναι ἔλεος.

Πρωτοπρεσβύτερος Παναγιώτης Προδρόμου